P Y R A M U S E T T H I S B E

Fabulam, quae sub nomine Romei et Iulittae luculenter a Willelmo Shakespeare narrata est, certe nouisti et pergrate legisti. Num tibi constat in Ouidii Metamorphoseon libro IV (uu. 56-165) narrationem huic similem inueniri posse, quae alias auctor ille anglicus in actione nominata 'Somnium aestiuae noctis' admisit? Scias originem a poeta romano non accepisse nec eo tempore uulgarem fabulam Romae esse. Ab Asia enim uenit. Noueris de amore impedito quoque non intellectam, nam a poeta nostro narratur de arbore "quae poma alba ferebat, nunc nigra fert contactu sanguinis" (uu.51-2).

Die quodam, in ludo litterario, magister fabulam illam a Ouidio narratam discipulis legit et immitandam proposuit. Tullius, quanquam perspicacior, dubius erat quid faceret. Marcum consulat et ab eo consilium capit ne uerbis tantum utatur sed picturis etiam confingat rem. Quid tibi uidetur de Marci consilio? In Madeira insula, Funchalensi ciuitate, quaedam puellae, quibus nomina Ana Maria, Aurora, Maria Bela, Maria João, aliaeque operam dederunt ut fabulam ouidianam picturis illustrarent. Ingenium illarum puellarum admira, quodcumque est, nec ab emendatione abstineas si forte credas necessarium. Exemplum tibi proponunt; tu nunc, optime lector, eris alter ab illis.

A. N.

Pyramus et Thisbe, iuuenum pulcherrimus alter, altera quas Oriens habuit, praelata puellis" in urbe Orientis habitant...

PYRAMUS

THISBE

Contigua tenuere domus, ubi dicitur altam Coctilibus mueis cinxisse Semiramis urbem

Notitiam primosque gradus uicinia fecit; Tempore creuit amor;

... taedae quoque iure coissent, sed vetuere patres

...quod non potuere vetare, et aequo captis ardebant mentibus ambo.

conscio omnis abest; nu tu signis que locu tur, quo que ma gis te gitur tectus m gis aes tuat i gnis.

Fissus erat tenui rima, quam duxerat olim, cum fieret, paries domui communis utrique. Id initium, nulli per saecula longa notatum...

(Quid non sentit amor?)

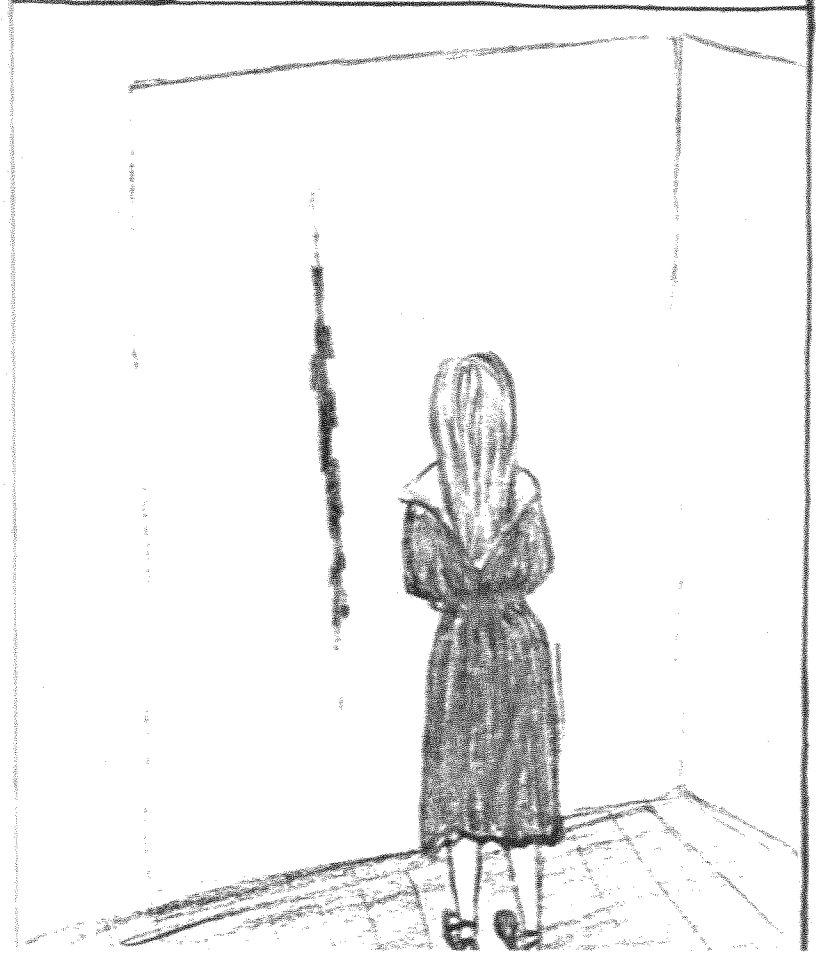

... primi vidistis, amantes, et uocis fecistis iter; tutaeque per illud murmure blanditiae minimo transire solebant. Saepe, ubi constiterant hinc Thisbe, Pyramus illinc, imque uicem fuerat captatus anhelitus oris

«Inuide paries, quid amantibus obstas?
Quantum erat ut sineres toto nos corpore fungi,
aut, hoc si nimium est, uel ad oscula danda pateres?
Nec sumus ingrati; tibi nos debere fatemur quod datus est uerbis ad amicas transitus auris.»

Sede locuti sub noctem dixere uale, partique dedere oscula quisque suae non peruenientia contra.
... Postera nocturnos aurora remouerat ignes
Solque pruinosas radiis siccauerat herbas; ad solitum coiere locum.

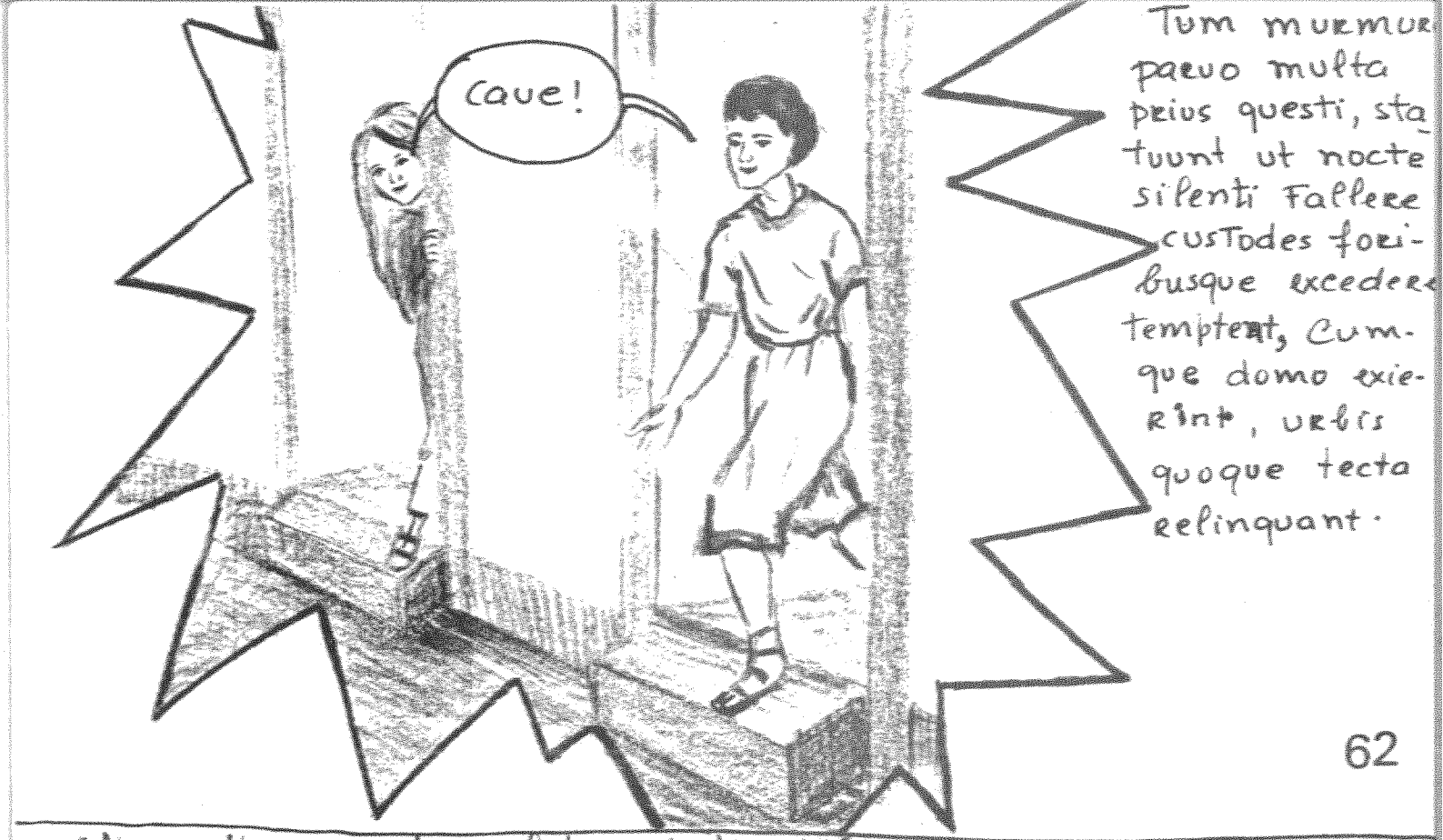

Tum murmur paruo multa prius questi, statuunt ut nocte silenti fallere custodes foribusque excedere temptent, cumque domo exierint, urbis quoque tecta relinquant.

"Neue sit errandum lato spatiantibus aeuo, conueniant ad busta Nini lateantque sub umbra arboris; arbor ibi niueis uberrima pomis, ardua morus, erat, gelido contermina fonti. Pacta placent; et lux, tarde discedere visa, praecipitatur aquis et aquis nox exit ab isdem."

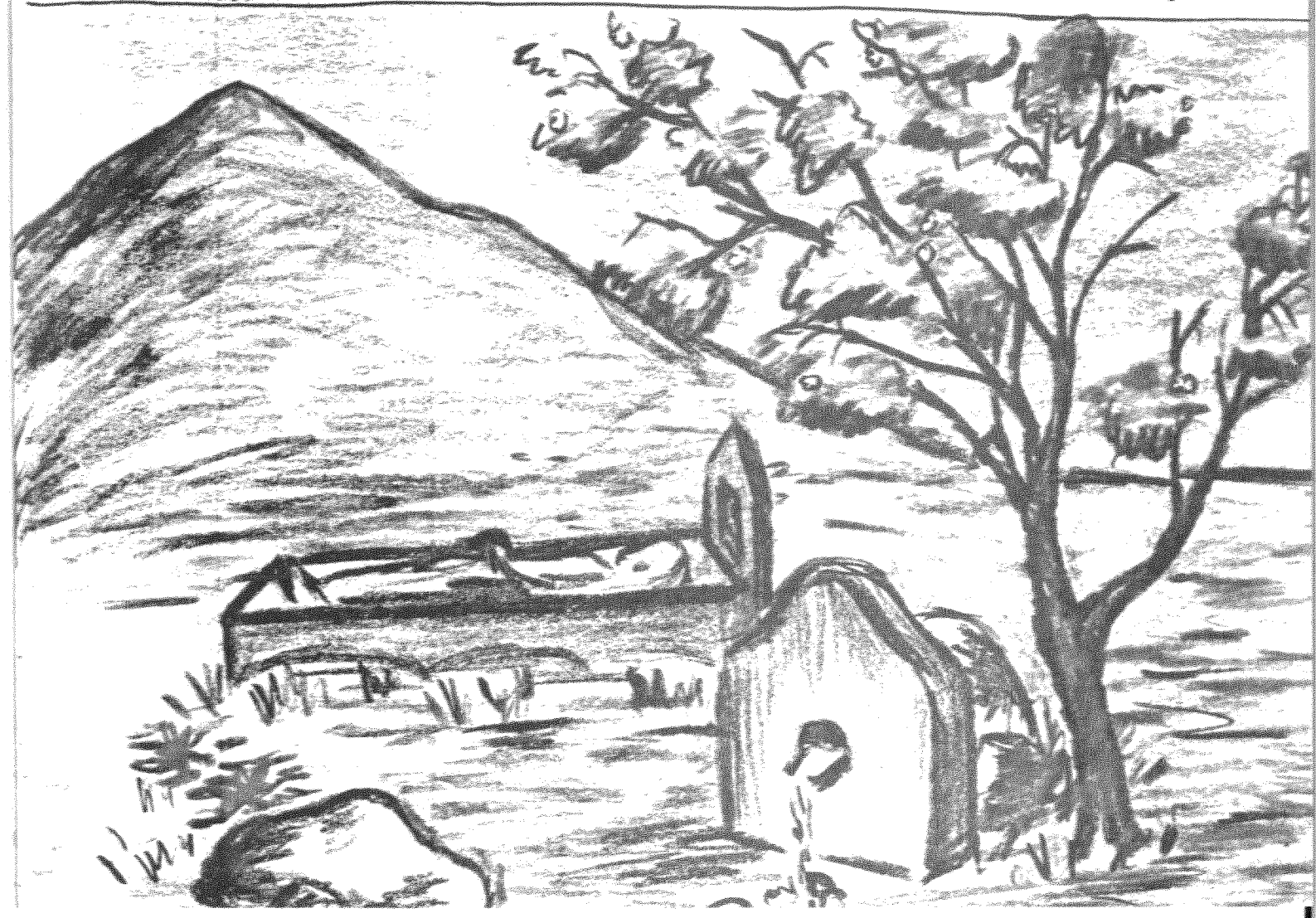

Callida per tenebras, versato cardine, Thisbe egreditur fallitque suos adoperataque vultum pervenit ad tumulum dictaque sub arbore sedit;
Audacem faciebat amor.

Venit ecce recenti caede leaena boum spumantis oblita rictus, depositura sitim vicini fontis in unda

Quam procul ad lunae radios Babylonia Thisbe vidit et obscuream timido pede fugit in antrum;

«Dumque fugit, tergo ve
lamina lapsa
reliquit. Ut
lea saeva sitim
multa com-
pescuit und
dum redit in
silvas, inve
tos forte si
ipsa ore cru
tato tenues
laniavit am
ctus.

«Vna duos
Nox perdet amantes;
E quibus illa fuit longa dignissima uita, nostra nocens anima est: ego te, miseranda, peremi, in loca plena metus qui iussi nocte uenires nec prior huc uenir. Nostrum diuellite corpus et scelerata fero consumite uiscera morsu, O quicumque sub hac habitatis rupe, leones. Sed timidi est optare necem.»

Serius egressus uestigia uidit in alto puluere certa ferae totoque expalluit ore Pyramus; ut uero uestem quoque sanguine tinctam repperit:

«Accipe nunc nostri quoque sanguinis haustus»

Velamina Thisbes tollit et ad pactae secum fert arboris umbram utique dedit notae lacrimis dedit osculo uestis

Quoque erat accinctus, demisit in illa ferrum, nec mora, frequenti morientem e uulnere traxit et iacuit resupinus humo cruor emicat alte, non aliter quam cum uitiato fistula plumbo scinditur et tenui stridente foramine longas eiaculatur aquas atque ictibus aera rumpit. Arboris fetus aspergine caedis in atram mutantur faciem madefactaque sanguine radix purpureo tingit pendentia mora colore.

Ecce metu nondum posito, ne fallat amantem, illa redit iuuenemque oculis animique requirit quantaque uitarit narrare pericula gestit; utique locum et uisa cognoscit in arbore formam, sic facit incertam pomi color; haeret, an haec sit. Dum dubitat, tremebunda videt pulsare cruentum membra solum retroque pedem tulit oraque buxo pallidiora gerens, exhorruit aequoris instar, quod tremit, exiguo cum summum stringitur aura. Sed postquam remorata suos cognouit amores, percutit indignos claro plangore lacertos et laniata comas amplexaque corpus amatum vulnera, supplevit lacrimis fletumque cruori miscuit et gelidis in uultibus oscula figens

Ad nomen Thisbes oculos a morte grauatos Pyramus erexit uisaque recondidit illa.

"Tua te manus amorque perdidit, infelix! Est et mihi fortis in usum hoc manus, est et amor; dabit hic in uulnera uires. Persequar extinctum letique miserrima dicar causa comesque tui; quique a me morte reuelli. Heu! Sola poteras, poteris nec morte reuelli. Hoc tamen amborum uerbis estote rogati, o multum miseri, meus illiusque parentes, ut quos certus amor, quos hora nouissima iunxit, componi tumulo non inuideatis eodem. At tu, quae ramis arbor miserabile corpus nunc tegis unius, mox es tectura duorum, signa tene caedis pullosque et luctibus aptos semper habe fetus, gemini monumenta cruoris."

Dixit et aptato pectus mucrone sub imum incubuit ferro, quod adhuc a caede tepebat.

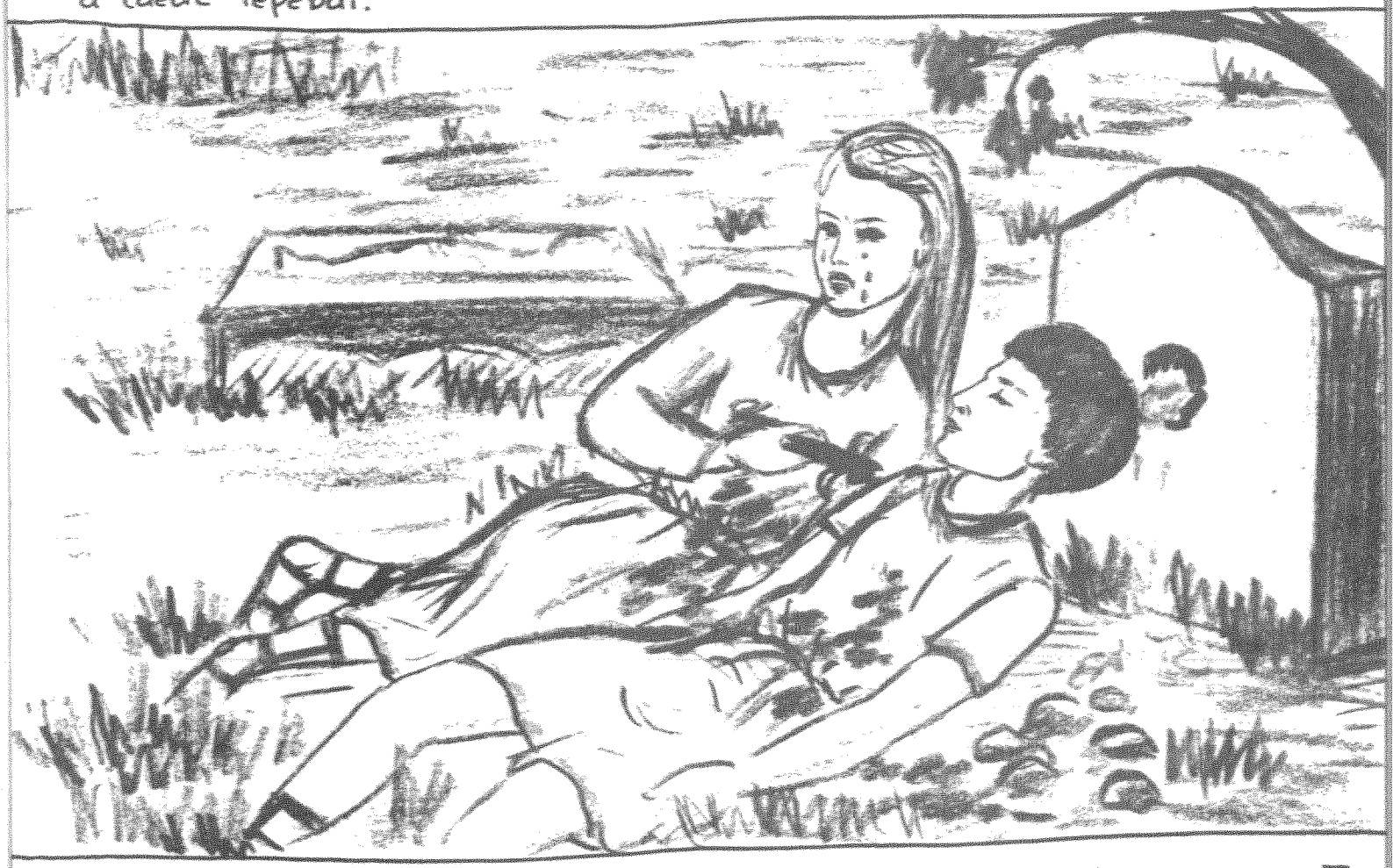
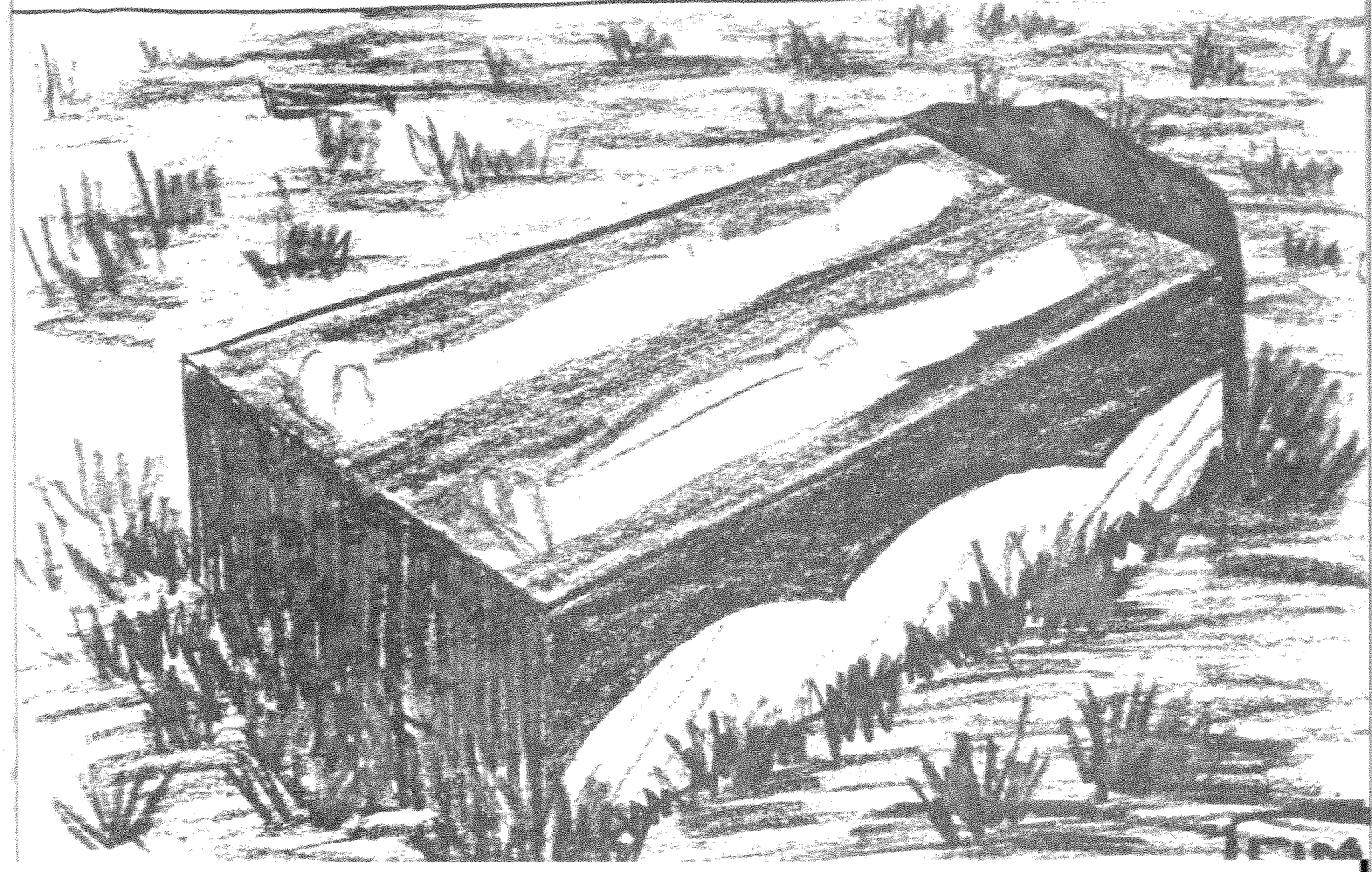
Vota tamen tetigere deos, tetigere parentes; nam color in pomo est, ubi permaturuit, ater, quodque rogis superest, una requiescit in urna.